

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 30. novembra 2017

Enotno evropsko nebo: spremenjena kultura, vendar še vedno neenoten zračni prostor, pravijo revizorji EU

Pobuda EU za enotno evropsko nebo, katere cilj je izboljšanje upravljanja zračnega prometa v EU, je obravnavala jasno potrebo in privedla do večje kulture učinkovitosti. Toda v skladu z novim poročilom Evropskega računskega sodišča je evropsko upravljanje zračnega prostora še vedno razdrobljeno, zamisel enotnega evropskega neba pa še ni bila uresničena. Financiranje tehnoloških elementov enotnega evropskega neba iz sredstev EU je doslej doseglo 730 milijonov EUR, do leta 2020 pa naj bi znašalo 3,8 milijarde EUR.

Revizorji so za preučitev pobude obiskali vladne službe, izvajalce navigacijskih storitev zračnega prometa in nacionalne nadzornike v petih državah članicah (Španija, Francija, Madžarska, Švedska in Združeno kraljestvo) ter ključne deležnike na področju politike ter operativne in panožne deležnike. Ugotovili so, da je bila pobuda za enotno evropsko nebo upravičena, ker so evropsko upravljanje zračnega prometa ovirali nacionalni monopoli in razdrobljenost. Politika je skladna in usmerjena v te slabosti. Toda spremembe vzorcev prometa pomenijo, da so sprva določeni cilji pobude na visoki ravni postali deloma nedosegljivi in deloma brezpredmetni.

„Zračni promet je pomemben element notranjega trga EU, saj spodbuja mobilnost oseb in blaga ter poganja gospodarsko rast“, je povedal George Pufan, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za poročilo. „Toda jasno je, da enotni trg v Evropi še nima koristi od enotnega neba.“

Po navedbah revizorjev pristojbine za navigacijske storitve niso bile bistveno znižane, zamude v letalskem prometu pa so se spet začele večati. Sedanji funkcionalni bloki zračnega prostora v bistvu zagotavljajo forum za sodelovanje med deležniki sosednjih držav, vendar se je pokazalo, da so neuspešni pri obravnavanju razdrobljenosti upravljanja zračnega prostora, zagotavljanja storitev in javnega naročanja. Nadzor, ki ga izvajajo nacionalni nadzorni organi, ovira to, da ti niso vedno popolnoma neodvisni in v nekaterih primerih nimajo potrebnih virov.

Revizorji so ugotovili, da je težko doseči dogovor o ciljnih vrednostih za smotrnost med Komisijo in državami članicami, zlasti glede zmogljivosti in stroškovne učinkovitosti. Poleg tega nekateri kazalniki ne zajemajo relevantnih vidikov smotrnosti.

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila Evropskega računskega sodišča. Celo poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – uradni govorec

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tiskovni predstavnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Tehnološki steber enotnega evropskega neba – projekt SESAR – je uskladil prej razdrobljeno raziskovalno in razvojno okolje. Vloga EU v projektu pa se je po obsegu ter v zvezi s časovnim okvirom in višino financiranja od začetka do zdaj precej povečala. Rok za doseg ciljev smotrnosti je zdaj določen za leto 2035 in ne za leto 2020, kot je bilo sprva predvideno.

Revizorji so Evropski komisiji dali več priporočil za izboljšanje uspešnosti enotnega evropskega neba:

- pregleda naj cilje na visoki ravni za enotno evropsko nebo,
- analizira naj druge možnosti za zmanjševanje razdrobljenosti in daje prednost raziskovalnim in razvojnim rešitvam, ki obravnavajo ta problem,
- zagotovi naj popolno neodvisnost nacionalnih nadzornih organov,
- racionalizira naj načrt izvedbe in pregleda nekatere svoje ključne kazalnike,
- pregleda naj strukturo podpore EU za raziskave in razvoj glede na cilje enotnega evropskega neba,
- okrepi odgovornost Skupnega podjetja SESAR.

Pojasnila za urednike

V letu 2015 je z letališč v EU odpotovalo ali nanja pripotovalo približno 920 milijonov potnikov in 15 milijonov ton tovora. V istem letu je evropski zračni prostor uporabilo skoraj 10 milijonov komercialnih letov. Za varen in učinkovit pretok tega prometa je potrebno posredovanje upravljanja zračnega prometa, ki zajema tri osnovne funkcije: zagotavljanje varne razdalje med zrakoplovi; uravnoteženje ponudbe upravljanja zračnega prometa s povpraševanjem v smislu letov ter zagotavljanje letalskih informacij uporabnikom zračnega prostora.

Čeprav je zračni promet večinoma mednaroden, se običajno upravlja na nacionalni ravni v razdrobljenem in monopolnem okolju, kar je prispevalo k zamudam in višjim stroškom upravljanja zračnega prometa, ki jih plačujejo uporabniki zračnega prostora. Cilj pobude za enotno evropsko nebo je izboljšati splošno smotrnost upravljanja zračnega prometa s prenosom številnih odgovornosti z medvladne ravni na raven Evropske unije.

S pobudo za enotno evropsko nebo, ki se je uradno začela leta 2004, je bil postopoma uveden regulativni okvir, ki vsebuje sklop vseevropskih pravil o varnosti v zračnem prometu, zagotavljanju storitev, upravljanju zračnega prostora in interoperabilnosti znotraj omrežja. Okvir je povezan s programom za tehnološko posodobitev, projektom SESAR, ki ga podpirajo tudi finančne spodbude.

Posebno poročilo št. 18/2017 – Enotno evropsko nebo: spremenjena kultura, ne pa tudi enotno nebo – je na voljo na spletišču Evropskega računskega sodišča (www.eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.